

Remissvar

Datum
2026-05-28

Ert datum
2026-04-09

Klimat- och näringslivsdepartementet

Dnr
2026-00571

Er beteckning
KN2026/00781

Handläggare
Maria Wikhall

Statskontorets remissvar på Europeiska kommissionens förslag till Förordningen om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act, COM (2026/956))

Statskontoret avstår från att lämna synpunkter på huvuddelen av utredningens förslag eftersom de ligger utanför Statskontorets kompetensområde. Men Statskontoret konstaterar att förslaget utgör ett av flera exempel på hur den svenska förvaltningsmodellen successivt förändras av det europeiska samarbetet. Genom förslaget till ny reglering och nya uppgifter till de svenska myndigheterna, så läggs ytterligare ett lager eller system till i den svenska förvaltningsstrukturen. Denna slags system ställer krav på anpassning av förvaltningen och behöver samordnas och samspela med myndigheternas övriga förvaltningsuppgifter och samarbeten. Statskontoret har yttrat sig om liknande reglering inom andra områden på senare tid¹, och anser att regeringen behöver följa denna utveckling. Det är viktigt att ny EU-reglering kan införas så att syften och krav i regleringen kan nås utan att den svenska förvaltningen tappar i effektivitet.

Statskontoret varken tillstyrker eller avstyrker de förslag som myndigheten kommenterar.

En nationell kontaktpunkt (artikel 4.1 och 4.2)

Statskontoret bedömer att den nationella kontaktpunkt som medlemslandet föreslår inrätta riskerar att göra den samlade strukturen med kontaktpunkter enligt olika EU-förordningar såsom förordningen om kritiska råmaterial och förordningen om nettonollindustrin svårare att överblicka för företag. Statskontoret anser att regeringen bör analysera möjligheten att samla de kontaktpunkter för tillståndsprocesser avseende industriprojekt som inrättas enligt andra EU-förordningar hos samma myndighet eller myndigheter.² Det skulle enligt Statskontoret kunna underlätta för företag att veta vilken kontaktpunkt de ska vända sig till och bidra till en mer kostnadseffektiv hantering av kontaktpunkternas samordningsuppdrag. Enligt Statskontoret bör regeringens analys bland annat

¹ Se till exempel Statskontorets remissvar för den andra delrapporten Det Europeiska hälsodataområdet – sekundäranvändning och ansvarsfördelning mellan myndigheter (S 2024:A), dnr. 2024/199-4.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial.

omfatta om den föreslagna samordningsfunktionen kan utföras mest effektivt som en nationell kontaktpunkt eller som flera kontaktpunkter på regional nivå. Att den föreslagna förordningen ställer krav på en nationell kontaktpunkt begränsar möjligheterna att samla de befintliga kontaktpunkterna hos länsstyrelserna. Analysen bör också omfatta om den Miljöprövningsmyndighet som regeringen avser att inrätta bör ha en roll. Samtidigt bör regeringen beakta att det vid bildandet av nya myndigheter ofta tar tid att etablera en ny styrning och realisera samordningsvinster. Det finns även en risk att handläggningstiderna blir längre under en sådan omställningsperiod.³

Den föreslagna kontaktpunktens verksamhet kan förväntas leda till ökade kostnader för staten, bland annat som följd av att verksamheten förväntas omfatta ett större antal industriprojekt. För att verksamheten ska bli kostnadseffektiv bedömer Statskontoret att regeringen behöver analysera vilka krav som bör ställas på kontaktpunkten för att den ska bidra till faktiska förenklingar och snabbare tillståndprocesser för företag. Statskontoret anser att regeringen i en sådan analys bör ta tillvara erfarenheter från det arbete med kontaktpunkter som har påbörjats med anledning av krav i EU:s förordning om nettonollindustrin och EU:s förordning om kritiska råmaterial.

Om den Europeiska företagsplånboken implementeras och ska användas av kontaktpunkten och andra offentliga aktörer så anser Statskontoret att regeringen särskilt bör analysera behovet av att kommuner kan få stöd under implementeringen. Statskontoret har i en rapport konstaterat att EU-lagstiftningen ställer direkta krav på kommunerna, men att det är staten som bär ansvar för inför EU-domstolen. Statskontoret har också konstaterat att mindre kommuner ofta har sämre förutsättningar att hantera EU-styrning än stora och att de därför är mer beroende av bland annat statliga myndigheters vägledning.⁴ Statskontoret anser också att det är viktigt att regeringen följer upp implementeringen av den Europeiska företagsplånboken i den offentliga förvaltningen.

Tillståndprocessen (artikel 5.1 och 5.2)

Statskontoret anser att regeringen bör analysera och klargöra innebörden av och förutsättningarna för att införa en enda process som baserar sig på en ansökan som täcker alla tillstånd som behövs för industriprojekt för att säkerställa att den blir förenlig med krav som ställs på berörda myndigheters tillståndsprövning och att arbetet med denna prövning ska kunna bedrivas effektivt.

Statskontoret förordrar att regeringen vid en implementering kontinuerligt och samlat följer upp de åtgärder i den föreslagna och befintliga EU-förordningar som syftar till att underlätta och snabba på tillståndprocessen för industriprojekt. En sådan uppföljning kan ligga till grund för kontinuerliga förbättringar i syfte att

³ Se även Statskontorets remissvar på En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98), Dnr 2025/24-4.

⁴ Statskontoret (2023). Att styra de självstyrande. En analys av statens styrning av kommuner och regioner. Rapport 2023:7.

förenkla och underlätta för företag samt för att öka kostnadseffektiviteten i arbetet med att samordna tillståndprocesserna och i tillståndsförfaranden.

Tillståndprocesser i områden för acceleration (artikel 27)

Statskontoret anser att regeringen bör analysera och klargöra om de områdesvisa tillstånd som föreslås införas för områden för acceleration är förenliga med svensk förvaltningsmodell, bland annat med kommunernas planmonopol.

I detta ärende har avdelningschef Peter Kvist beslutat. Utredare Maria Wikhall har varit föredragande. I beredningen har också enhetschef Hanna André deltagit.

Datum: 2026-05-28

.....
Beslutande
Peter Kvist
Namnförtydligande

.....
Föredragande
Maria Wikhall
Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.